

LJUBOMORA

Može se i potrebno je pitati se o izlazu koji bi bar dao da se nasluti pomeranje na bolje. Pri tom se treba osloniti na tekovinu koju je donelo društveno uređenje. Privatno-sopstvenički odnos prema komunikacionim sredstvima zamenila je — bar u deklarativnom pogledu — društvena svojina, dakle nov kvalitet, ali koji je ostajao potpuno nepromišljen i najčešće umrtvljen društveni realitet. Ako odbijamo privatizaciju, kako u starom tako i u novom ruhu, odmah moramo da ustvrdimo da nam je stalo do afirmacije samostalnih i odgovornih ličnosti, a ne anonimnih i marionetskih figura, koje nastupaju s javno evidentnim programima i koncepcijama skojima je u svakom trenutku moguće voditi neposredan kritički dijalog. Jedino u takvoj situaciji može se afirmisati takozvani društveni interes, preko angažovanih pojedinaca i društvenih tela, koji znače neinstitucionalizovani pritisak.

Danas smo još daleko od takvog stanja. Demokratski (možemo ga nazvati i samoupravni) pritisak stavljen je bar pred dve nefunkcionalne teškoće. Prva je u tome što komunikacione ustanove ne otkrivaju svoju koncepciju, mada to ne znači da su bez koncepcije; radi se samo o tome da je tek iz praktičnog delovanja treba razaznati, ali se pri tom rukovodilac masovnog medijuma prilikom svake kritičke primedbe skriva iza zida neodgovornosti i neobaveznosti evidentnoj koncepciji. Tako nas je rukovodilac RTV još nedavno upozoravao da je protiv monopolizma i privatizacije RTV. Napad je najbolja odbrana! Druga teškoća je u tome što kritika politike jednog komunikacionog sredstva automatski znači kritiku političara u koji je skriveni otac koncepcije, a glavni urednik je samo njegova eksponirana figura, postavljena na polju političkih planova.

Dobronamerna kritika se, dakle, ne uzima kao izraz volje za korekturom koncepcije, nego kao politička pozicija s ciljevima neprijateljske prirode, iza koje stoji druga strana, drugi političar. Svedoci smo nefunkcionalnog, nepravog podudaranja dva različita nivoa.

Nastavljamo s traženjem konstruktivne alternative. Vidimo je u zauzumljivijoj ulozi SSRN (SSRN je, naime, osnivač ili izdavač većine komunikacionih subjekata o kojima je reč u ovom prilogu. Prošlost nije veliki prijatelj naše teze o zauzumljivijoj ulozi SSRN u svetu komunikacionih sredstava, jer se takva uloga dosad ostvarivala samo na način transmisionog uticaja, a ne u pravu koji naznačuje članak. Ovakva koncepcija rada SSRN zahteva, naravno, mnogo promišljeniji, kvalifikovaniji napor i tome adekvatan „tip“ političkog radnika i odgovarajućih političkih odnosa) koja zamenjuje raniju ulogu privatnog subjekta (ovaj proces socijalizacije komunikacione ustanove odvija se danas uostalom u priličnom obimu i u razvijenom kapitalističkom svetu) i donosi sobom mnogo širu (a ne samo vlasničku) raspoložljivost komunikacionih sredstava. SSRN bi morao početi da živi kao tribina i kao servis koji neprestano razbija zatvorene sisteme i težnje za privatizacijom koje zatvaraju demokratsku igru permanentnog uključivanja novih duhovnih moći, energija i znanja. Konkretnije rečeno: u izbor koncepcije i njene realizacije trebalo bi uneti takmičarski duh. SSRN bi onda morao u određenim razdobljima javno da raspiše koncepcije i funkcije za pojedina komunikaciona sredstva. Ovaj plan moguće je funkcionalno izvesti u više varijanata, u koje se upuštamo. Pre svega, stalo nam je do toga da dosadašnji oblici odnosa SSRN prema komunikacionim sredstvima evoluišu od one prakse koja je načelno stanovište vrlo brzo zamenila taktičko-dnevnim interesom i time sama načela komunikacioni nerv na kojem može da počiva i značajan deo njene sopstvene aktivnosti. Ali u mnogim slučajevima je već načelni odnos diktirao taktički postupak i podređenost dnevnom političkom interesu.

Preveo sa slovenačkog
DEJAN POZNAOVIĆ

Igra devojačka

TINEJDŽERKI, S LJUBAVLJU

vaše oči akvamarinaste
i vaše razmahane trepavice
vaš sintetički shignon
i punjene ptice kojima se rukujete
vaša javna ekstaza
songovi vaši kao zakletve
bombon vašeg bontona
sve te vaše bočice i naljepnice
i vaša mala prištava guza
na koju stavljam šešir
prije no sjednem k stolu

LJUBOMORA

što gamiže žilama
što služi
grozničavim nevjericama
što rastače volju
u alkoholnom pljusku
što crta male gnjusobe
u vlažnim nesanicama
što crvi u zakletvama
što priziva davne onanije
što otrov toči
u noći besebesne
što tamjan ovija
oko središnje misli
u kojoj kuca
napad padavice

COITUS NON INTERRUPTUS

potom mozgovni pipci
nabijeni prošlošću
i prskanje živaca
pred neusvojivim licem
što isijava odanosti i tuđinu
izdisaj u sljemenu ludila
kada padaju zavjese
i više se ništa ne razabire

toliko o osjećajnosti
koju niste upoznali

svjetlim u očaju
moja grba fosforescira
nevidenim cvjetovima

koitiram s boginjavkom
stara kurva smrt
odlaže kosu drži nam svijeću

ponovo pobjeđujemo
još uvijek prkosom

MIROGOJSKI PEJZAŽ

na plavi cvijetak
iz uha što ti se izvija
ljupka curica
rosi iz vaginice
koja čeka u dubini
kao mravinjak
da bi primila u se
strasno prskanje neuroza

mamica drži papirić
a tatica je okrenuo leđa

OČEKIVANJE PLODA

ljubim te ludilo
jer osporavaš božju zamisao

kuljaj preko zabranâ koje postavih
da nam se lica ne bi sreła

već prdim na slavnu gestu
i moja se ruka osloboda

ljudožderski gledam krv
što krepko bedro krasí

tek pod mojim prstima
srce ljubljene doista kuca
a plod koji istiskuje
dočekujem poljupcima

ŽIVOT LICEMJERA

srušeni u naslonjače
poput odijela
svučenih nakon duga puća

čir mozga otkucava
nazlobnu zamisao
iz gnjilih ličinki
duboko skrivenih
beščulna usta
dovečernje leptire
izvrcaju

u mlohavim udima
živčevlje gine

još ih drži samo strah
kojim ovo ispisuju ovako:
Ž I V O T